

Sygn. akt III USKP 70/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bielecki

SSN Romuald Dalewski

w sprawie z odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie

o przeniesienie odpowiedzialności za zaległości składkowe,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 kwietnia 2023 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z dnia 14 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa 834/20,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2017 r. (nr [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rzeszowie przeniósł na W. S., byłego wiceprezesa zarządu E. Sp. z o.o., odpowiedzialność za zobowiązania tej Spółki z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (za okres od marca do maja 2012 r. i od sierpnia do października 2012 r.), ubezpieczenie zdrowotne (za okres od sierpnia do października 2012 r.) oraz Fundusz P. i Fundusz G. (za okres od marca do maja 2012 r. i od sierpnia do

października 2012 r.) - za zatrudnionych pracowników, na łączną kwotę (wraz z kosztami upomnienia i odsetkami za zwłokę liczonymi do dnia wydania decyzji) 549.121,03 zł. Jednocześnie organ rentowy stwierdził, że W. S. ponosi solidarną odpowiedzialność z pozostałymi członkami zarządu, tj. P. P., oraz ze Spółką E. Sp. z o.o.

Na skutek odwołania W. S., wyrokiem z dnia 5 listopada 2020 r. (sygn. akt VI U 221/18) Sąd Okręgowy w Krośnie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt I zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rzeszowie w ten sposób, że wyłączył odpowiedzialność W. S. jako byłego wiceprezesa zarządu E. Sp. z o.o. za zobowiązania składkowe spółki za miesiące wrzesień i październik 2012 r., oddalając w pozostałym zakresie odwołanie wnioskodawcy, a także w pkt II zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania.

Następnie, wyrokiem z dnia 14 grudnia 2021 r. (sygn. akt III AUa 834/20), Sąd Apelacyjny w Rzeszowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na skutek apelacji wnioskodawcy od wyroku z dnia 5 listopada 2020 r. Sądu Okręgowego w Krośnie w sprawie W. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rzeszowie, oddalił apelację oraz zasądził od wnioskodawcy W. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rzeszowie kwotę 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Zdaniem Sądu II instancji zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 5 listopada 2020 r. jest w swym ostatecznym wyniku wyrokiem trafny i odpowiadającym prawu, pomimo niepełności jego uzasadnienia, co jednak może być w pełni konwalidowane przez Sąd II instancji jako sąd rozpoznający sprawę niejako na nowo. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie uzupełnił ustalenia faktyczne Sądu I instancji - w zakresie przebiegu postępowania przedsądowego w sprawie wnioskodawcy. Ustalenia te, zdaniem Sądu odwoławczego, są o tyle istotne, że obrazują determinację z jednej strony pozwanego organu rentowego do wydania decyzji przenoszącej na wnioskodawcę odpowiedzialność za zobowiązania składkowe spółki z 2012 r. przed końcem roku 2017 jako, że po tej dacie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie mógł już wydać tego rodzaju decyzji, stosownie do art. 118 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, z drugiej strony determinację odwołującego się, który wszelkimi sposobami dążył do

uniemożliwienia pozwanemu Zakładowi wydania tej decyzji w ww. terminie (odbieranie przesyłek pocztowych ZUS dopiero po dwukrotnym ich awizowaniu, czy wypowiedzenie pełnomocnictwa adw. R. B., bez niezwłocznego zawiadomienia o powyższym pozwanego organu rentowego). Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że jedynym merytorycznym zarzutem odwołującego się do zgromadzonych przez pozwanego ZUS na etapie postępowania administracyjnego dowodów, zgłoszonym w piśmie z dnia 4 stycznia 2018 r., stanowiącym odpowiedź na informację Zakładu z 14 grudnia 2017 r., był ten odnoszący się do czasokresu pełnienia przez niego obowiązków wiceprezesa zarządu Spółki E., który to zarzut powielony został w treści odwołania, przy czym również na etapie postępowania sądowego W. S. innych zarzutów nie zgłaszał, w tym w szczególności tych odnoszących się do przewidzianych w art. 116 § 1 pkt 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa przesłanek egzoneracyjnych. Sąd Apelacyjny uznał więc, iż jedyne ewentualne uchybienie pozwanego organu rentowego, polegające na wydaniu zaskarżonej decyzji przed upływem 7 dniowego terminu do wypowiedzenia się przez wnioskodawcę do zebranych w sprawie dowodów, nie było rażące w rozumieniu art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c., a tym samym brak było podstaw do wydania przez Sąd I instancji przewidzianego w tym przepisie, orzeczenia kasatoryjnego.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego złożył wnioskodawca, zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. w zw. z art. 10 § 1 k.p.a. w związku z art. 7 k.p.a., art. 7b k.p.a., art. 8 § 1 k.p.a. oraz art. 9.k.p.a. w związku z art. 123 s.u.s. w zw. z art. 7 Konstytucji RP oraz art. 41 ust. 2 lit. a) i lit. b) Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (DZ.U.UE z 26.10.2012 r., poz. C 326/391) przez ich niezastosowanie w niniejszej sprawie i brak uchylenia zarówno przez sąd I instancji jak i sąd II instancji, decyzji ZUS nr 77/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. pomimo, że w postępowaniu przed ZUS doszło do rażącego naruszenia przepisów o postępowaniu przed tym organem, a to art. 10 § 1 k.p.a. w związku z art. 7 k.p.a., art. 7b k.p.a., art. 8 § 1 k.p.a. oraz art. 9.k.p.a. w związku z art. 123 s.u.s. w zw. z art. 7 Konstytucji RP oraz art. 41 ust. 2 lit. a) i lit. b) Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (DZ.U.UE z 26.10.2012 r., poz. C 326/391) przez niezastosowanie ww. przepisów i wydanie decyzji ZUS o nr

77/2017 w dniu 29 grudnia 2017 r. przed zapoznaniem się przez Wnioskodawcę z całością materiałów gromadzonych w aktach sprawy i przed wypowiedzeniem się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, pomimo, że wnioskodawca miał wyznaczony przez ZUS 7-dniowy termin, liczony od dnia otrzymania pisma z dnia 14 grudnia 2017 r. do wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie (wyznaczony pismem z dnia 14 grudnia 2017 r., znak: [...], które wnioskodawca odebrał w dniu 29 grudnia 2017 r.), a w związku z powyższym postępowanie ZUS nie miało charakteru przypadkowego uchybienia, lecz było to celowe zignorowanie najważniejszych zasad postępowania i praw obywatela w sporze z organem władzy publicznej, a w związku z powyższym, oraz kierując się wykładnią normatywistyczną i funkcjonalną, doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia ww. przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, ponieważ ZUS doprowadził do przeniesienia odpowiedzialności za niezapłacone składki ZUS na W. S., podczas gdy - przy prawidłowym procedowaniu w zgodzie z zasadami i standardami demokratycznego państwa prawnego - prawo ZUS do wydania decyzji uległoby przedawnieniu w oparciu o przepis art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej.

Z uwagi zaprezentowane wyżej zarzuty, skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z wnioskami (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) oraz o: uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 grudnia 2021 r. o sygn. akt: III AUa 834/20; zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania na rzecz wnioskodawcy za postępowaniem przed sądem I oraz II instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego; ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 grudnia 2021 r. o sygn. akt: III AUa 834/20 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania; rozpoznanie niniejszej skargi kasacyjnej na rozprawie (art. 398¹¹ § 1 k.p.c.) i wstrzymanie wykonania orzeczenia sądu II instancji do czasu ukończenia postępowania kasacyjnego z uwagi na fakt, że w razie wykonania orzeczenia stronie może zostać wyrządzona niepowetowana szkoda materialna (art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 388 § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, wywiedziona w niniejszej sprawie, okazała się nieuzasadniona.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Jest więc związany granicami skargi kasacyjnej wyznaczonymi jej podstawami, co oznacza, że nie może uwzględniać naruszenia żadnych innych przepisów niż wskazane przez skarżącego. W granicach zaskarżenia orzeczenia sądu drugiej instancji Sąd Najwyższy bierze jedynie z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania, występującą zarówno w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, jak i w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Sąd Najwyższy może zatem skargę kasacyjną rozpoznawać tylko w ramach tej podstawy, na której ją oparto, odnosząc się jedynie do przepisów, których naruszenie zarzucono (wyrok Sądu Najwyższego z 24 listopada 2010 r., I PK 78/10, Legalis nr 407784, K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Wyd. 11, Warszawa 2022).

W tym miejscu należy także wskazać, że Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi oraz oceną materiału dowodowego dokonaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), co oznacza, iż podważanie ustalonego przez Sądy orzekające stanu faktycznego sprawy usuwa się spod rozeznania i kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574 czy wyrok z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Całkowicie chybiony jest zarzut naruszenia przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie przepisu art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. W ten sposób ustawodawca wprowadził podstawę wydania przez sąd wyroku kasatoryjnego w

odniesieniu do trzech kategorii decyzji. Są to decyzje tego rodzaju, że ich uchylenie nie pozbawia ubezpieczonego środków utrzymania. Badając istnienie przesłanki wydania decyzji z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym – w odniesieniu do kategorii decyzji: nakładających na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalających wymiar tego zobowiązania lub obniżających świadczenie – sąd jest zobligowany do analizy wad tych decyzji spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego oraz przepisów szczególnych o charakterze proceduralnym. Obowiązek taki nie obciąża sądu przy ocenie pozostałych kategorii decyzji, niewymienionych w § 2¹ komentowanego artykułu. W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej (VIII kadencja, druk sejm. nr 3137) jako przykłady wad decyzji wydanych z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym wskazano wady: w zakresie treści decyzji (brak oznaczenia stron, niewskazanie sposobu obliczenia świadczenia lub składki), w zakresie sposobu wydania decyzji (wydanie jej przez osobę nieuprawnioną), w zakresie postępowania poprzedzającego wydanie decyzji (brak podstawy prawnej, niezachowanie terminów lub przesłanek jej wydania). Tak rażące wady decyzji uzasadniają wyeliminowanie jej z obrotu prawnego w celu umożliwienia organowi ponownego wydania decyzji - E. Stefańska [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477(16), red. M. Manowska, LEX/el. 2022, art. 477(14).

Granice zastosowania art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. były już przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 19 maja 2022 r., I USKP 130/21 (Legalis nr 2833993), wyjaśnione zostało, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych, jako sąd powszechny, może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania. Wprowadzenie do porządku prawnego art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. regułę tę modyfikuje. Odstępstwo od zasady jest jednak ograniczone podmiotowo i przedmiotowo. Przepis

wskazuje bowiem w ujęciu przedmiotowym, że chodzi wyłącznie o "decyzję nakładającą na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalającą wymiar tego zobowiązania lub obniżającą świadczenie", a także, że w ujęciu podmiotowym odnosi się tylko do "ubezpieczonego", który jest adresatem decyzji. W postanowieniu z dnia 3 września 2020 r., II UZ 12/20 (LEX nr 3225191), Sąd Najwyższy stwierdził, że Kodeks postępowania cywilnego ani w art. 477¹¹ § 1 k.p.c., ani też w pozostałych przepisach, nie definiuje "innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja", choć z celu regulacji tego przepisu można wywieść, że chodzi o osobę, na której sferę prawną zaskarżona decyzja oddziałuje bezpośrednio, przy czym jest to podmiot inny od ubezpieczonego oraz zainteresowanego. Podobnie jak ubezpieczony, osoba ta jest adresatem decyzji wydanej przez organ rentowy. W odróżnieniu od zainteresowanego będzie nią więc osoba, w stosunku do której decyzja organu rentowego wywołuje bezpośrednie skutki prawne, skoro ten podmiot był już uczestnikiem postępowania przed organem rentowym, to znaczy został co najmniej wymieniony w treści (sentencji) decyzji organu rentowego. Osoba ta nie jest jednak inicjatorem postępowania przed organem, który wydaje względem niej decyzję, działając bez jej wniosku (z urzędu, w wyniku kontroli). Chodzi tu, między innymi, o decyzje wydawane w sprawach o ustalenie istnienia ubezpieczenia i obowiązku uiszczenia składek z tego tytułu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 września 2017 r., II UK 360/16, LEX nr 2390723; z dnia 2 września 2020 r., I UK 238/19, LEX nr 3062755, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2016 r., II UZ 18/16, LEX nr 2111410 oraz M. Klimas, Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, LEX 2013). W sprawach tego rodzaju organ rentowy wydaje decyzję z urzędu, a to oznacza, że nie występuje relacja "ubiegania się o ustalenie istnienia bądź nieistnienia obowiązku ubezpieczenia", która zgodnie z art. 476 § 5 pkt 2 lit. b k.p.c. definiuje "ubezpieczonego". Oznacza to, że płatnik składek, będący adresatem wydanej z urzędu decyzji w przedmiocie ustalenia istnienia bądź nieistnienia obowiązku ubezpieczenia, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych nie ma statusu "ubezpieczonego". Taki wniosek pozwala również na konkluzję, że skoro płatnik składek nie ma w prawie procesowym statusu ubezpieczonego, to w sprawach o objęcie ubezpieczeniem społecznym i określenie wysokości podstawy wymiaru składek art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. nie znajduje zastosowania.

Nie jest to bowiem sprawa, w której wobec ubezpieczonego wydano decyzję nakładającą zobowiązanie, ustalającą wymiar tego zobowiązania lub obniżającą świadczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 października 2022 r., II UZ 20/22, LEX nr 3513406). Sąd Najwyższy podkreślił też – co ma najistotniejsze znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej spawy – że zestawienie treści powyższego przepisu z art. 477^{14a} k.p.c. nie pozostawia wątpliwości, że art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. zawiera upoważnienie tylko dla sądu pierwszej instancji. Ma to znaczenie, jeśli weźmie się pod uwagę, że skarga kasacyjna jest środkiem odwoławczym ukierunkowanym na orzeczenie sądu odwoławczego (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Znaczy to tyle, że ewentualne uchybienia sądu pierwszej instancji nie rzutują na prawidłowość orzeczenia sądu drugiej instancji. Inaczej rzecz ujmując, Sąd Apelacyjny nie mógł uchybić art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c., gdyż nie był w ogóle uprawniony do jego zastosowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 2022 r., I USK 567/21, LEX nr 3482164).

Sąd Najwyższy zwrócił także uwagę, że nie każde naruszenie przepisów o postępowaniu przed organem rentowym kwalifikuje się do uchylenia decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. W art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. chodzi bowiem o "rażące naruszenie". Powstaje zatem pytanie, według jakiego kryterium odróżniać "rażące" naruszenie od uchybienia, które nie ma takiego charakteru, a w szczególności czy uchybienie podnoszone w skardze kasacyjnej posiada takie kwalifikowane właściwości. W ocenie Sądu Najwyższego przesłankę tę należy odczytać w świetle celu postępowania toczącego się przed organem rentowym. Jest nim właściwe wyjaśnienie okoliczności faktycznych, które stanowią projekcję dla zastosowania przepisów prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USKP 130/21, Legalis nr 2833993). Z powyżej wskazanych przyczyn nie mogło dojść w niniejszej sprawie do naruszenia przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. – w związku z art. 123 ustawy systemowej i w zw. z art. 7 Konstytucji RP oraz art. 41 ust. 2 lit. a) i lit. b) Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Odnosząc się do zarzutów, które dotyczą wadliwości, jakie miały - zdaniem strony skarżącej - miejsce w postępowaniu administracyjnym, należy zwrócić przede wszystkim uwagę, że w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji kontroli podlega

zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji, a zatem zarzuty apelacyjne powinny być ukierunkowane na naruszenia prawa procesowego i materialnego, jakich - w ocenie apelującej - dopuścił się Sąd pierwszej instancji. Ponadto, należy pamiętać, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z tym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego Kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji. Naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, więc także w tym aspekcie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie są przez ten sąd stosowane. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania. Przykładowo ma to miejsce wtedy, gdy akt lub orzeczenie administracyjne zostało wydane przez władzę całkowicie niepowołaną do wydawania aktów lub orzeczeń tego rodzaju albo gdy wydane ono zostało bez podstawy prawnej. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Zaskarżona decyzja nie ma natomiast wad tego rodzaju. Stąd też podnoszone zarzuty naruszenia przez organ rentowy przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie mogły odnieść zamierzonego przez nią skutku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., II USKP 239/21, LEX nr 3498432).

Trzeba także podkreślić, że strona skarżąca, w rozpoznawanej skardze kasacyjnej, poniosła wyłącznie zarzuty naruszenia przepisów postępowania, nie wskazując na żadne uchybienia przepisów prawa materialnego. Strategia ta w zasadzie uniemożliwia wzruszenie zaskarżonego wyroku i samoistnie prowadzi do oddalenia skargi kasacyjnej (aspekt ten był szczegółowo rozważany przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 listopada 2019 r., I PK 175/18, LEX nr 3226095). Staje się to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. skargę kasacyjną strona może oprzeć na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W

doktrynie prawa procesowego przyjmuje się, że podstawę skargi kasacyjnej może stanowić naruszenie istotnych przepisów postępowania. Wprawdzie art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. nie używa określenia "istotne" w odniesieniu do przepisów postępowania (stanowi jedynie o istotnym wpływie naruszenia na wynik sprawy), jednak wniosek, że może chodzić tylko o naruszenie przepisów istotnych, wynika z sensu tego przepisu - trudno bowiem przyjąć, że naruszenie nieistotnego przepisu procesowego może mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W rezultacie, samo naruszenie przepisów postępowania nie jest wystarczającą podstawą skargi kasacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 1996 r., III CKN 14/96, OSP 1997, z. 3, poz. 65). Przepis art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. określa jako podstawę skargi takie naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Uwzględnienie skargi kasacyjnej na tej podstawie wymaga zatem wykazania przez skarżącego, że następstwa stwierdzonych wadliwości ukształtowały treść zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 maja 2017 r., II CSK 514/16, LEX nr 2333029). Wynik rozpoznania sprawy odnoszony jest do materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia, czyli przepisów prawa materialnego, które miały (powinny mieć) zastosowanie przy dokonywaniu oceny zasadności roszczeń powoda lub obrony pozwanego. Jeżeli skarga kasacyjna nie zarzuca obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę wyrokowania sądu odwoławczego, to w konsekwencji nie jest możliwa ocena, czy naruszenie przepisów prawa procesowego wskazanych przez skarżącego w podstawie kasacyjnej mogło mieć - rzeczywiście - istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811 i z dnia 15 października 2014 r., I UK 48/14, LEX nr 1545139). W rezultacie, brak oparcia skargi kasacyjnej na podstawie naruszenia prawa materialnego stanowi jej istotną wadę konstrukcyjną, która uniemożliwiała jej uwzględnienie, niezależnie od zasadności niektórych i bezzasadności innych zarzutów naruszenia przepisów postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2019 r., III PK 73/18, LEX nr 2686083).

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., jak w sentencji wyroku.

[SOP]

[f.n]

